

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مدیریت انتظامی

**ارزیابی اثرگذاری آموزشهای عقیدتی سیاسی دوره عرضی عمومی
(با تاکید بر درس اخلاق)
بر رفتار سازمانی افسران انتظامی استان قم**

امین الله عباس گرجی

۱۳۸۲ / ۱۰ / ۳۰

استاد راهنما:

دکتر احمد علی خائف الهی

مرکز اطلاعات مدرک علمی بزرگ
تهیه مدرک

اساتید مشاور:

غلامرضا مهدوی - امیر نادری

۵۹۷۹۱

آبان ۱۳۸۱

«چکیده پایان نامه»

امنیت، آموزش و بهداشت جامعه سه رکن اساسی رشد و توسعه پایدار می باشند که در این میان آموزش از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و در واقع زیر بنای توسعه و پیشرفت محسوب می شود. نهادهای اجتماعی و نظامهای سیاسی نظام آموزش را تحت کنترل و نظارت خود داشته اند تا با آموزشهای لازم ملت را برای دفاع از منافع عمومی و امنیت ملی به حالت آمادگی نگهدارند. آموزش نیروهای مسلح علی الخصوص پلیس به دلیل داشتن تعاملات فراوان، حساسیت و ظرافت ارتباطات در شبکه پیچیده اجتماعی، توجه خاص و ویژه ای را می طلبد. سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی به جهت رسالت ذاتی و ماهوی خود که رشد و گسترش فرهنگ اسلامی در کارکنان نیروی انتظامی است با هماهنگی ناجا اقدام به برگزاری دوره های آموزشی عرضی عمومی برای ۲۵٪ از کارکنان ناجا به مدت یک ماه در طول سال نموده است. لذا به منظور ارزیابی اثر گذاری آموزشهای ارائه شده در دوره بر فراگیران تحقیق حاضر با عنوان «ارزیابی اثر گذاری آموزشهای ع.س بر رفتار سازمانی افسران انتظامی استان قم» انجام شده است.

ادبیات تحقیق به روش کتابخانه ای و جمع آوری اطلاعات به روش میدانی از نمونه آماری تحت نظر که یک دوره آموزشی با ۲۴ نفر فراگیر از افسران انتظامی استان قم در سال ۸۰ می باشد از طریق پرسشنامه صورت گرفته است؛ بطوریکه جهت هر فراگیر آموزشی تعداد ۵ پرسشنامه توسط ۵ نفر از کارکنانی که با فراگیر دارای تعاملات و ارتباطات انسانی و سازمانی بوده اند طی دو مرحله ۱- قبل از شروع دوره (رفتار ورودی) ۲- چهار ماه پس از اتمام دوره (رفتار خروجی) جمعاً ۲۴۰ پرسشنامه توسط ۱۲۰ نفر از کارکنان تکمیل شده است. تست رفتار ورودی و خروجی دوره انجام و اطلاعات جمع آوری شده از طریق آزمون ناپارامتریک رتبه های علامت دار ویل کاکسون تجزیه و تحلیل و آماره آزمون تعیین که فرضیه اصلی (اثر گذاری بر رفتار سازمانی) تأیید شده و سه فرضیه فرعی (اثر گذاری بر افزایش آگاهی دینی)، (اثر گذاری بر ایجاد یا ارتقاء بینش و نگرش مثبت)، (اثر گذاری بر ایجاد یا ارتقاء رفتار اخلاقی مناسب) به تأیید نرسیده اند.

مضاف بر آزمون فرضیات، بو سیله پرسشنامه، از خود فراگیران اثر گذاری دوره نظرسنجی و نمرات اخذ شده از دروس و همچنین نظرات سئوالهای باز به عنوان مکمل تحقیق در نتایج و پیشنهادات مد نظر قرار گرفته اند.

اهم نتایج و یافته های تحقیق عبارتند از:

- ۱- آموزش قابلیت و توانایی لازم را برای تغییر یا بروز رفتار سازمانی مناسب داراست به شرطی که منطبق با حقیقتها و واقعیتهای انسانی، شرایط لازم مادی و معنوی، انگیزه استناد و شاگرد، محتوی و شیوه ارائه دروس مناسب مقتضیات و روحیات زمانی و مکانی باشد.
- ۲- نیاز شناسی آموزشی و ارزیابی آموزشی دوره عرضی عمومی به روش مطلوب علمی انجام نشده و یا در صورت انجام به موقع وارد سیستم نگردیده است.
- ۳- از استادان با توانایی مطلوب استفاده نگردیده است، انگیزه فراگیران برای فعالیت جدی در آموزش ضعیف بوده و مواد درسی تکراری بوده است.

اهم پیشنهادات و راهکارهای ارائه شده:

- ۱- نیاز شناسی آموزشی دوره عرضی عمومی بصورت علمی و کاربردی انجام پذیرد.
- ۲- ارزیابی دقیق اثر گذاری آموزش دوره عرضی عمومی پیوسته صورت پذیرد.
- ۳- یافته های پژوهش ارزیابی اثر گذاری دوره عرضی عمومی به موقع وارد سیستم شود.
- ۴- در وحدت رویه و ساماندهی مدیریت آموزش اقدام شود

کلید واژه ها: (واژه‌هایی که بیانگر موضوع های پایان نامه است) نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به اختصار ناجا - سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی به اختصار ساعس ناجا - آموزشهای عقیدتی سیاسی به اختصار آموزش ع.س - دوره عرضی عمومی تحت عنوان دوره آموزشی - افسران انتظامی استان قم به اختصار افسران

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: کلیات

۱- مقدمه	۴
۲- بیان مسئله و سؤالات تحقیق	۶
۳- ضرورت و اهمیت تحقیق	۷
۴- اهداف تحقیق	۱۰
۵- فرضیات تحقیق	۱۱
۶- واژه‌ها، اصطلاحات و تعاریف	۱۱
۷- متغیرهای تحقیق	۱۴
۸- روش تحقیق	۱۴
۹- پیشینه و قدمت طرح تحقیق	۱۵
۱۰- جامعه آماری	۱۶

فصل دوم: مبانی نظری

بخش اول: آموزش

۱- آموزش ناجا	۱۹
۲- سابقه آموزش	۲۱

۳- آموزش	۲۱
۴- آموزش منابع انسانی و بهبود رفتار سازمانی	۲۵
۵- آموزش منابع انسانی و بهبود فرآیند تصمیم‌گیری	۲۸
۶- اسلام و آموزش	۳۰
۷- سازمان و آموزش	۳۲
۸- روشهای آموزش	۳۳
۹- انواع دوره آموزش	۳۳
۱۰- اهداف آموزش	۳۵
۱۱- نیازهای آموزش	۴۴
۱۲- ارزیابی آموزش	۶۰
۱۳- عوامل موثر بر آموزش	۶۳
۱۴- دوره عرضی عمومی	۶۶
۱۵- روند آموزشهای ضمن خدمت ع. س تا دوره عرضی عمومی	۶۷

بخش دوم: رفتار سازمانی

۱- رفتار سازمانی	۶۸
۲- تغییر	۷۱
۳- عوامل تعیین‌کننده رفتار	۷۴
۴- عوامل موثر بر رفتار	۷۵
۴-۱- توارث و محیط	۷۵
۴-۲- علاقه و عشق فراگیر	۷۵
۴-۳- شخصیت	۷۹
۴-۴- رهبر	۸۴

۸۵	۴-۵- هوش.....
۸۵	۴-۶- نقش پذیری.....
۸۶	۵- رفتار اکتسابی و رفتار ذاتی.....
۸۷	۶- انسان یک واحد جسمی روانی است.....

فصل سوم: روش انجام تحقیق

۹۳	۱- تحقیق.....
۹۴	۲- جامعه آماری.....
۹۵	۳- ابزارهای جمع آوری اطلاعات.....
۹۶	۴- تعیین پایایی و روایی ابزار اندازه گیری.....
۹۷	۵- فنون آماری.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل اطلاعات

۱۰۱	۱- توصیف داده ها.....
۱۰۱	۲- بخش الف: تجزیه و تحلیل اهم و اصل تحقیق در رابطه با پرسشنامه ۵۱ سؤال ..
۱۰۲	۳- آزمون فرضیه های آماری.....
۱۰۲	۳-۱- آزمون فرضیه اصلی.....
۱۰۴	۳-۲- آزمون فرضیه فرعی ۱.....
۱۰۶	۳-۳- آزمون فرضیه فرعی ۲.....
۱۰۷	۳-۴- آزمون فرضیه فرعی ۳.....
۱۰۹	۴- بخش ب: تجزیه و تحلیل مکمل وقوع تحقیق در رابطه با پرسشنامه ۲۴ سؤال ..
۱۰۹	۴-۱- توصیف داده ها.....
۱۲۲	۴-۲- تحلیل.....

فصل پنجم: نتایج و پیشنهادها

- ۱- نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات ۱۲۵
- ۲- پیشنهادها ۱۲۷
- ۳- منابع و مأخذ ۱۳۴
- ۴- ضمائم و پیوستها ۱۳۷

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فصل اول:

گلیات

۱- مقدمه

۲- بیان مسئله و سؤالات تحقیق

۳- ضرورت و اهمیت تحقیق

۴- اهداف تحقیق

۵- فرضیات تحقیق

۶- واژه‌ها، اصطلاحات و تعاریف

پرتال جامع علوم انسانی

۷- متغیرهای تحقیق

۸- روش تحقیق

۹- پیشینه و قدمت طرح تحقیق

۱۰- جامعه آماری

فصل اول:

مقدمه:

خداوند منان را سپاسگزارم که جوهر و ذات آموزش و کنجکاوی را در نهاد آدمی قرار داد و انسان با استفاده از شمشیر عقل همواره در طول تاریخ توانسته بر قهر طبیعت غلبه نموده و برای ادامه نسل با استفاده از تجربیات پیشینیان و آموزش نوجوانان روزبه‌روز بر دانش، بینش و رفتار مطلوب افزوده و مسیر راحت‌تر زندگی کردن را بیابد و با اختراع ابزار و امکانات جدید قدرت خود را افزایش دهد، به طوریکه در قرن بیستم سریعترین رشد را در زمینه ابداعات تکنولوژی و اختراعات مورد نیاز بشر در زمان حاضر انجام داده و این امر مرهون آموزش و تغییر رفتار در جوامع بشری بوده تا بتواند شش میلیارد انسان روی کره خاکی را نظام‌مند، تولیدگر و امکانات زیست محیطی آنان را فراهم نماید.

امروزه در اکثر جوامع و نظام‌های سیاسی جهان موضوع نظام آموزشی از مهمترین رکن‌های اجتماعی و متغیر سرنوشت‌ساز برای توسعه اقتصادی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی، جای پای محکمی داشته و نهادینه گردیده است. تمامی اندیشمندان و علمای تحقیق و پژوهش بر این اعتقادند که مولفه اصلی داشتن اجتماعی پویا، آزاد، امن و دریک جمله وجود انسانهای با رفتار مطلوب نیاز به نظام آموزشی مبتنی بر واقعیتها و حقیقتهای انسانی دارد. نیاکان ما در امر آموزش بسیار کوشیده و خدمات فراوانی در این زمینه به جامعه بشری نموده‌اند که نوشته‌های آنان هم اکنون فراروی بشریت موجود و در پهنه تاریخ نام ایران و فرهنگ ایرانی ثبت شده است.

با ظهور اسلام بدلیل شعور بالای ایرانیان که از آموزش آنان سرچشمه گرفته بود به راحتی پذیرای اسلام شدند و خدمات فراوان و ارزنده‌ای به مکتب پیامبر اسلام «ص» نمودند. امروزه آموزش و تعلیم و تربیت در هر جامعه به عنوان ابزاری موثر و کارآمد در تربیت نیروی انسانی و افزایش توان و تخصص در سازمان اجرایی محسوب می‌گردد. به همین سبب سرمایه‌گذاری زیادی به همراه دانش فنی و علمی لازم در این زمینه صورت می‌پذیرد.

با پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی توجه خاص و ویژه‌ای به امر آموزش در جامعه ایران اسلامی صورت گرفت و فرصتها و هزینه‌های هنگفتی برای افزایش علم و معرفت صرف گردید. در این میان تشکیل نهادهای عقیدتی سیاسی در نیروهای مسلح به دستور بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) برای توجیه پرسنل از نظر مبانی اعتقادی و ایجاد تحول فکری استقرار یافت تا بدین ترتیب مقدمات ظهور و تأثیر مطالب اسلامی در جنبه‌های علمی، به ویژه روابط متقابل متبلور گردد که به تدریج موجب حاکمیت روحیه اسلامی و ایمانی در نیروهای مسلح و فسخ ارزشهای حاکم گذشته که از اهداف اصلی نظام بود به ثمر نشسته و می‌تواند نهایتاً مکتبی شدن پرسنل را به همراه داشته باشد.

آموزشهای عقیدتی سیاسی در میان انواع آموزشهای نظامی در نیروهای مسلح جایگاه مخصوص و ویژه‌ای دارد و در نیروی انتظامی از حساسیت مضاعفی برخوردار است زیرا فراگیران این آموزشها در مقایسه با سایر قوای نظامی بیشترین و پرفرینترین تعامل را با اکثر مردم دارند و در شبکه‌ای بسیار حساس و پیچیده روابط اجتماعی فعالیت نموده و مشغول انجام وظایف می‌باشند. از طرفی مسئولیت حفظ امنیت که از مقوله‌های اساسی و مهم بشری می‌باشد بر عهده این فراگیران بوده و از سوی نظام جامعه اسلامی به آنها واگذار شده است.

وجود دو خصوصیت مهم اجتماعی روابط انسانی و تأمین امنیت باعث می‌شود که نیاز پرسنل نیروی انتظامی به بسیاری از خصوصیات و فضایل شخصیتی، معنوی، اخلاقی، رفتاری با معارف و احکام اسلامی احساس شود و کسب دانش و تخصص لازم برای رسیدن به اهداف